ଏକାଙ୍କିକା

L9N8I7

ଫଲ୍‌ଗୁ

ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାସ
(୧୯୨୩- ୨୦୧୩)

ଲେଖକ ପରିଚୟ :

ଓଡ଼ିଆ ନବନାଟ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ପୁରୋଧା ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାସ ସ୍ୱକୀୟ ଅନୁଭୂତି ଓ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ପୁଞ୍ଜିକରି ନାଟକ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଜୀବନର ନୂତନ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିପାରୁଥିବା ଆଦର୍ଶରେ ତାଙ୍କ ରଚିତ ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ 'ବନହଂସୀ', 'ଅରଣ୍ୟଫସଲ', 'ଅମୃତସ୍ୟ ପୁତ୍ର' 'କାଠଘୋଡ଼ା' ଇତ୍ୟାଦି ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ । 'ଅରଣ୍ୟଫସଲ' ନାଟକଟି କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀ ଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କୃତ । ଛୋଟ ନାଟକ ପାଇଁ ସେ ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀ ପୁରସ୍କାର ପାଇଛନ୍ତି । ଆକାଶବାଣୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଅବସରରେ ସେ ବେତାର ନାଟକଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରସାରଣ କରାଇବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲେ ।

ତାଙ୍କ ରଚିତ ଛୋଟ ନାଟକ 'ଫଲ୍‌ଗୁ' ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପରିବାରର ଚିତ୍ର ବହନ କରିଛି । ଆର୍ଥିକ ଅଭାବ ଯେ ପରିବାରର ହସଖୁସି ଓ ବ୍ୟକ୍ତିର ସର୍ଜନଶୀଳତାକୁ ମ୍ଳାନ କରିପାରେ ନାହିଁ, ଏହି ଏକାଙ୍କିକାରେ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରସ ଓ ସ୍ୱାଭାବିକ ଶୈଳୀରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ।

[ଛୋଟ ଏକ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍ । ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ଟିରେ ଖଣ୍ଡେ ଆରାମ ଚୌକି - କେତେଖଣ୍ଡ ଅନ୍ୟ ଚୌକି ଓ ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲ । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଟେବ୍‌ଲକ୍ଲଥ ପରିବର୍ତ୍ତେ କେତେଖଣ୍ଡ ପୁରୁଣା ଖବର କାଗଜ ପରାଯାଇଛି । ଚୌକିଗୁଡ଼ିକର ଦରଭଙ୍ଗା ଅବସ୍ଥାରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ରୂପ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ । ଘରର ଦାଣ୍ଡ ଦରଜା ପାଦପ୍ରଦୀପର ବିପରୀତ ଦିଗକୁ । ସେଇ ଦରଜା ଖୋଲିଲେ ଇଟାର ଭଙ୍ଗା କମ୍ପାଉଣ୍ଡ ୱାଲ ଆଉ ଦରଭଙ୍ଗାକାଠର ଫାଟକ ଆଖିରେ ପଡ଼େ । ଘରର ଡାହାଣ ପାଖରେ ଅନ୍ୟ ଦରଜା - ସେଇ ଦରଜା ଆରପାଖରେ ଭିତରକୁ ବାରଣ୍ଡାର ଘର । ବାଁପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଝରକା । ଝରକା ଆରପାଖରେ ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶ ପଚାଶ ଫୁଟ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ଏକ କୋଠା । ଦୃଶ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲାବେଳକୁ ବାଁ ପାଖର ଝରକା ପାଖରେ ସେଇ ଦିଗରୁ ଭାସି ଆସୁଥିବା ଏକ ବଂଶୀର ସ୍ୱର ଶୁଣି ତନ୍ମୟ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି ସୁବ୍ରତ । ସୁବ୍ରତଙ୍କ ବୟସ ପଇଁତ୍ରିଶର ପାଖାପାଖି । ସୁନ୍ଦର ଚେହେରା ଅଥଚ ଦୁର୍ବଳ ଦେହ - ଘରର ଦୁଇଟିଯାକ ଦରଜାର କବାଟ ଆଉଜା ଥାଏ - ବଂଶୀରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ପୂରବୀର ରାଗିଣୀ -ବାଁ ଡାହାଣ ଦରଜା ଆରପାଖରୁ ଖଟ୍‌ଖଟ୍ ଶବ୍ଦ ହେଲା ।]

ସୁବ୍ରତ - ଭିତରକୁ ଆସ, (ପୁଣି ଶବ୍ଦ) କବାଟ ଆଉଜା ହୋଇଛି, ଭିତରକୁ ଆସ ।(ପୁଣି ଶବ୍ଦ) ପ୍ରୀତି ! ଫାଜିଲାମି ହେଉଛି ନାଁ, ଦେଖିବ ଭିତରୁ ଝଂଜିର ଲଗାଇଦେବି ।(ସେ ଝରକା ପାଖରୁ ଯାଇ ସେଇ କବାଟର ଝଂଜିର ଲଗାଇ ଦେଲେ । ହଠାତ୍ ବଂଶୀ ସ୍ୱରବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ।)

ପ୍ରୀତି - (ଆରପାଖରୁ) ଆରେ ସତେ ସତେ ଝଂଜିର ଲଗାଇ ଦେଲନା କ'ଣ ! (ପୁଣି କବାଟ ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦ) ଫିଟା, ଫିଟା ମ ! ଜଳଖିଆ ଖାଇବ ନାହିଁ ? (ସୁବ୍ରତ କବାଟ ଫିଟାଇଲେ , ପଶିଆସିଲେ ପ୍ରୀତି । ବୟସ ତିରିଶର ପାଖାପାଖି । ଦୁର୍ବଳ ଚେହେରା)

ସୁବ୍ରତ - କାହିଁ-କାହିଁ ଜଳଖିଆ ? ସତେ ଆଜି ଭଲ କରି କ'ଣ ଜଳଖିଆ ଆଣ । କଲେଜରୁ ଫେରିବା ବେଳେ ବେଶ୍ ଭୋକ କରୁଥିଲା ।

ପ୍ରୀତି - ଭୋକ ପେଟରେ ତୁମେ କାହିଁକି ବଜାରରୁ କିଛି ନ ଖାଇ ଆସିଲଟି ?

ସୁବ୍ରତ - ଆରେ ଏକାବେଳେ ଯେ ଏ ଘରକୁ ଆସିଥିବା ନୂଆ ମଣିଷଟିଏ ପରି କଥା କହିଲଣି ? ଗଲାବେଳେ ପକେଟରେ କେତେ ପଇସା ଦେଇଥିଲ ?

ପ୍ରୀତି - ପଇସା ମୁଁ ଆଉ କେଉଁଠୁ ଆଣିବି ! ତେମେ ମତେ ଯାହାଦେଇଥିଲ -

ସୁବ୍ରତ - ଛାଡ଼ । ଆଣିଲ କ'ଣ କରିଚ ?

ପ୍ରୀତି - କଲେଜକୁ ଗଲାବେଳେ ପରା କହିଥିଲି ଅଟା ନାହିଁ !

ସୁବ୍ରତ - (ହସି ହସି) ଠିକ୍ ଅଛି । ଶୋଇଲାଘର ସେଲଫ୍ ଉପର ଥାକରୁ ସେ ବଡ଼ ବହିଟା ଆଣ ! (ପ୍ରୀତି ଚାଲିଯାଉଥିଲେ, ସୁବ୍ରତ ଆଗେଇ ଆଗେଇ ଯାଇଁ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ବାଟ ଓଗାଳିଲେ...ନାଁ ତୁମେ ଯା'ନା ।

ପ୍ରୀତି - ଆଃ, କ'ଣ ଯେ ତୁମେ -

ସୁବ୍ରତ - ଆଠ ବର୍ଷର ବିବାହିତ ଜୀବନ ପରେ ଦୁଇଟି ପିଲାର ମା ହୋଇ ତୁମେ ଜାଣିପାରିଲ ନାହିଁ କ'ଣ ମୁଁ... ? ଏ ପ୍ରୀତି, ସତ କହିଲ ମୁଁ କଣ ?

ପ୍ରୀତି - (କୃତ୍ରିମ କ୍ରୋଧପ୍ରକାଶ କରି) ଚିନୁ ଖାଇବ କ'ଣ ? ସକାଳୁ ଗଉଡ଼ ଦୁଧ ଦେଇନାହିଁ, ଜାଣିଛ ତ ?

ସୁବ୍ରତ - ବାର୍ଲି କରି ଆଜି ଚଳେଇ ଦିଅ ।

(ସୁବ୍ରତ ଅବସାଦରେ ଗୋଟାଏ ଚୌକିରେ ଯାଇ ବସିପଡ଼ିଲେ । ପ୍ରୀତି ଡାହାଣପାଖ ଦରଜା ଦେଇ ଘର ଖଞ୍ଜା ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ବାଁ ପାଖ ଝରକା ଆରପାଖରୁ ପୁଣି ଭାସିଆସିଲା ବଂଶୀରେ ପୂରବୀର ମୂର୍ଚ୍ଛନା । ସୁବ୍ରତ ଉଠିଯାଇ ଝର୍କା ପାଖେ ପୁଣି ଛିଡ଼ା ହେଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ବହିଧରି ପଶିଆସିଲେ ପ୍ରୀତି ।)

ପ୍ରୀତି - ଆରେ ସେଠି ସେମିତି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛ କ'ଣ ?

ସୁବ୍ରତ - ଶୁଣି ପାରୁଛ ?

ପ୍ରୀତି - କ'ଣ ?

ସୁବ୍ରତ - କିଏ ବଜାଉଛି ? ଆ - (ପ୍ରୀତି ପାଇଁ ଝରକାଟା ବନ୍ଦ କରିଦେବାର ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିଲେ)
ଏଁ - ନାଁ - ନାଁ - (ଝରକା ବନ୍ଦ ନକରି ପଛେଇ ଗଲେ) ଚମତ୍କାର ବଜାଉଚି ! କିଏ ?

ପ୍ରୀତି - ଘନଶ୍ୟାମ ବାବୁଙ୍କର ସେଇ ମଝିଆଁ ପୁଅ । ମନୁଆଟାଏ - କେତେବେଳେ ମନ ହେଲେ ଏମିତି ବଜାଏ । ଆରେ, ଏମତି ତନ୍ମୟ ହେଇ ଶୁଣୁଚ କ'ଣ ?

ସୁବ୍ରତ - ଏଁ -

ପ୍ରୀତି – ବହି ନିଅ ।

ସୁବ୍ରତ – ନାଁ ଥାଉ, ବେଶ୍ ବଜାଉଚି – ଆଜି ପଢ଼ାପଢ଼ି ସବୁବନ୍ଦ ଥାଉ; ଆସନା ବସି ବସି ଶୁଣିବା । ଦେଖିଲ, ସୂର୍ଯ୍ୟ କେମିତି ଅଧେ ତଳକୁ ପଶିଗଲାଣି, ଦେଖିଲ, ଗୋଧୂଳି କେମିତି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ନିଷ୍ପ୍ରଭ ହୋଇଯାଉଛି । ଆସନା ଏଇଠି ବସି ବସି...

ପ୍ରୀତି – କ'ଣ ଯେ ତୁମର ହେଇଛି ! (ବଂଶୀ ପୁଣି ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା) –

ସୁବ୍ରତ – ହଠାତ୍ ଯେ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ? ଭଲ କରିଚି । (ପ୍ରୀତିଙ୍କୁ ଅନାଇଲେ, ପ୍ରୀତି ନିର୍ବୋଧ ପରି ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି) କାନିରେ କ'ଣ ପୂରେଇଛ ?

ପ୍ରୀତି – କହିଲ ?

ସୁବ୍ରତ – ବାଲି ।

ପ୍ରୀତି – ବାଲି ? (ହସି ହସି) ବାଲି ! ବାଲି ନୁହେଁ ଜଳଖିଆ ।

ସୁବ୍ରତ – ଜଳଖିଆ ପୂରାଇ ମୋ ସଙ୍ଗେ ଫାଜିଲାମି କରୁଥିଲ ନାଁ ? କାଢ଼ନା କ'ଣ (କାନିରେ ହାତ ମାରି) ମୁଢ଼ିକୋଉଠୁ ଆଣିଲ ?

ପ୍ରୀତି – ମୁଢ଼ି ନୁହେଁ ଚାଉଳ ଦି'ଟା ଭାଜି ଦେଇଛି ।

ସୁବ୍ରତ – ସେଇ ଭଲ ହେବ (ପ୍ରୀତିଙ୍କ କାନିରୁ ମୁଠାଏ କାଢ଼ି) ବାଃ, ତେମେ ବି କମ୍ ରୋମାଣ୍ଟିକ ନୁହଁ ! ମନ ଜାଣି ତେଲ ପିଆଜ ମିଶାଇ ଆଣିଛ (ପାଟିରେ ପକାଇ) ଏଁ, ଲୁଣ ଦେଇନା ?

ପ୍ରୀତି – ଇସ୍ ଭୁଲିଯାଇଛି । ବସିଥା କି, ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲୁଣ ଗୋଳେଇ ଆଣୁଛି । (ସେ ପୁଣି ଡାହାଣପାଖ ଦରଜା ଦେଇ ବାହାରି ଯାଉଥିଲେ – ଦାଣ୍ଡରେ ମଟର ବ୍ରେକ୍ କରିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା ।) ଫାଟକ ଆଗରେ କାର୍‌ଟା ଅଟକିଲା କି କ'ଣ ?

ସୁବ୍ରତ – (ଦାଣ୍ଡ ଦରଜା ପାଖକୁ ଯାଇ) ହଁ ତ ?

ପ୍ରୀତି – କାର୍‌ରୁ ୟାଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି ନା କ'ଣ କିଏ ?

ସୁବ୍ରତ – କେବେ ତ ଦେଖିଲା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ ।

ପ୍ରୀତି – (ଆସ୍ତେ) ହେ, ଚାଉଳଭଜା ଗୁଡ଼ାକ ଭିତରେ ରଖିଦେଇ ଆସେ । ଭଦ୍ରଲୋକ ଦେଖିଲେ କ'ଣ ଭାବିବେ ।
[ପ୍ରୀତି ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ଦାଣ୍ଡର ବାରଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଉଠିଆସିଲେ କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ ମହାପାତ୍ର । ସୁବ୍ରତଙ୍କ ସମବୟସ୍କ – ଲମ୍ବା ଚୌଡ଼ା ଚେହେରା । ଖୁବ୍ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ।]

ମହାପାତ୍ର – ଏଇଟା ଅଧ୍ୟାପକ ସୁବ୍ରତ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଘର ?

ସୁବ୍ରତ – ଆଜ୍ଞା ।

ମହାପାତ୍ର – (ପାଟିକରି) ଆରେ ବେବି, ଏଇ ଘରଟା । ପିଉସୀଙ୍କୁ ଆସ୍ତେ ଧରି ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲେଇଦେ । ପଛ ସିଟ୍‌ରୁ ମୋ ହାତବ୍ୟାଗଟା ଆଉ ଟାଉଏଲଟା ଆଣିବୁ । ଓ, ଆପଣ ତା' ହେଲେ ସୁବ୍ରତ ପଟ୍ଟନାୟକ ।

ସୁବ୍ରତ - ମୁଁ ସୁବ୍ରତ, ଆପଣ - ଆପଣ ?

ମହାପାତ୍ର - (ଘର ଭିତରକୁ ନିର୍ବିକାର ଭାବେ ପଶିଆସି) ଦୂରଦୂରାନ୍ତ ଅପରିଚିତ - ଅତି ନିକଟର - ଅଥଚ ଅତି ଦୂରର... । (ପ୍ରୀତି ପୁଣି ସେଇ ଘର ଭିତରକୁ ଫେରି ଆସୁଥାନ୍ତି) ଏ, ମାନେ...

ସୁବ୍ରତ - ପ୍ରୀତି - ମୋର...

ମହାପାତ୍ର - ଓ, (ହସି ହସି) ନମସ୍କାର ନୂଆବୋହୂ । ଆରେ ମୁଁ ବି ଉଭଟ ହେଇଗଲିଣି । କୁହନ୍ତୁତ, କେଉଁଠୁ ପରିଚୟଟା ଆରମ୍ଭ କରିବି । ବେଶ୍ ଯେଉଁଠୁ ପରିଚୟର ଆରମ୍ଭ ସେଇଠୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । ସଂକ୍ଷେପରେ ମୁଁ ପୂରବୀଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ।

ସୁବ୍ରତ - ଆପଣ କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ ମହାପାତ୍ର ! !

ମହାପାତ୍ର - କେଉଁ ଯୁଗରେ କ୍ୟାପଟେନ୍ ଥିଲି - ଏବେ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍‌ଟର । (ଦାଣ୍ଡ ଦରଜା ପାଖକୁ ଉଠି ଯାଇ) ବେବି, ଟାଉଏଲଟା ଆଣିବାରେ କ'ଣ ଏତେ ଡେରି ହେଉଛି ।

ସୁବ୍ରତ - ଝରକାଟା ବନ୍ଦ କରିଦିଅ ପ୍ରୀତି; ବହୁତ ଧୂଳି ସେପାଖରୁ ଆସୁଛି । (ପ୍ରୀତି ଝରକା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ)

ମହାପାତ୍ର - ଆମକୁ ଏମିତି ଦେଖି ଖୁବ୍ ବିଚଳିତ ହୋଇପଡ଼ିଚନ୍ତି ଆପଣ ଦୁହେଁ । ପୂରବୀଙ୍କ ସହିତ ବିଭାଘର ଏ ବାରବର୍ଷ ହେଲା, ମୁଁ ଭାବୁଛି କେମିତି ଥରେ ଆପଣଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ହୋଇଯିବ ବୋଲି । କିଏ ଜାଣିଥିଲା ଏମିତି ଆକସ୍ମିକ ସାକ୍ଷାତରେ ଯୋଗ ପଡ଼ିଯିବ ! (ପଶିଆସିଲା ବେବି - ନ' ଦଶ ବର୍ଷର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ପିଲା) ।

ବେବି - ବାପା, ପିଉସୀ ଗାଡ଼ିରୁ ମୋଟେ ଉଠୁନାହିଁ ।

ମହାପାତ୍ର - ଅପାକୁ... ଆରେ ନମସ୍କାର କର । ସୁବ୍ରତ ମାମୁ ... ମାଇଁ... (ବେବି ନମସ୍କାର କଲା)

ସୁବ୍ରତ - ବୁଢ଼ୀଟିଏ ହେଇଥା ।

ମହାପାତ୍ର - ଏଁ, ଅପା ଆଇଲା ନାହିଁ । ଅପାକୁ 'ରୋଡ଼ ସିକ୍‌ନେସ୍ ଧରିଚି' ।

ସୁବ୍ରତ - ଦେଖିଲ ପ୍ରୀତି ।

ପ୍ରୀତି - ଆସିଲେ ନାହିଁ ? ମୁଁ ନେଇଆସୁଛି - (ସେ ବାହାରି ଯାଉଥିଲେ)

ମହାପାତ୍ର - କିଛି ଦରକାର ନାଇଁ । ଅପା ଭାରି ଏକଜିଦିଆ । ଖାଲି ଯାଇ ତାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାହିଁ ସାର ହେବ । ନୂଆବୋହୂ ବରଂ ତା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ମଗ୍ କଫି କରି ସେଠିକି ପଠାଇ ଦିଅ । ଆରେ ବେବି, ହାଁ କରି ରହିଛୁ କ'ଣ ? ଯା ବାଥ୍‌ରୁମ୍‌ରୁ ଟିକେ ମୁଁ ଧୂଆଧୋଇ କରି ଆ । ଆଃ ଏ ଆରାମ ଚେୟାରଟାରେ ମୁଁ ଟିକେ ଭଲ କରି ଗୋଡ଼ହାତ ଖୋଲି ବସିଯାଏ । ଆଠଘଣ୍ଟା କାର୍‌ଟା ଡ୍ରାଇଭ୍ କରି କରି ଗୋଡ଼ହାତ ନାଠି ହୋଇଗଲାଣି ।

ସୁବ୍ରତ - ପ୍ରୀତି, କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ଚା ଟିକେ -

ମହାପାତ୍ର - ଖାଲି ଚା' ନୁହେଁ ନୂଆବୋହୂ, ଆଠଘଣ୍ଟା ଗାଡ଼ି ଚଳେଇ ଚଳେଇ ପେଟ ଜଳୁଛି । (ହଠାତ୍) ଆରେ କୁଆଡୁ ଆସିଲି କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛି କିଛି କହୁନି ଖାଲି ବରାଦ ପରେ ବରାଦ ।

ସୁବ୍ରତ - ମାଡ୍ରାସରୁ ଆସିଲେ ?

ମହାପାତ୍ର - ହଁ, ମାଡ୍ରାସରେ ତ ଘର କରିଗଲିଣି, ସେଠୁ ଡ୍ରାଇଭ କରିଆସୁଛି । ରାଉରକେଲାରେ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ ପାଇଛି । ଗଲେ ମୁଁ ତ ପ୍ଲେନ୍‌ରେ ଯାଏ । ଏଥର ବେବି କହିଲା "ବାପା, କାରରେ ଚାଲ, ମୁଁ ଯିବି ।" ଭାବିଲି ମନ୍ଦ ହେବନି । ଆରେ, ଆମେ ତ ଆପଣଙ୍କ ଘରକୁ କଟେଇ ଚାଲି ଯାଇଥାନ୍ତୁ । କାଠଯୋଡ଼ି ପୋଲ ଉପରେ ହେଉଛି ବେବି କହିଲା "ବାପା ଏଇଟା କଟକ ନା" ? ହଠାତ୍ ମୋର ମନେପଡ଼ିଗଲା ଆପଣଙ୍କ କଥା । ଅବଶ୍ୟ ଚଉଦୁଆର ଗେଷ୍ଟ ହଉସ୍‌ରେ ଆମ ପାଇଁ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ତଥାପି ମହାନଦୀ ଫେରିରେ ପାରି ହଉ ହଉ ଦୁଇଘଣ୍ଟାରୁ ତ କମ୍ ଡେରି ହେବନି । ଭାବିଲି ଆଉ କିଛି ନ ହେଲେ ତ ଟିକିଏ ପୋଛାପୋଛି କରିନେବି ।

ସୁବ୍ରତ - ଖୁବ୍ ଭଲ କରିଛନ୍ତି । ଆରେ ପ୍ରୀତି ଯାଅ - ଚୁଲିଟା ଲଗାଇ ଚା' ଟିକେ..

ମହାପାତ୍ର - ଅବେଳରେ ପରିଶ୍ରମ ପଡ଼ିଯିବ ବୋଲି ଡରି ଯାଉଛନ୍ତିକି ନୂଆବୋହୂ, ବେଶି ଜଞ୍ଜାଳରେ ପକାଉ ନାହିଁ... ବେବି ପାଇଁ ତୁମେ ଚିନ୍ତା କରିବ ନାହିଁ । ସଞ୍ଜବେଳେ ସେ ଫଳ ଆଉ ଦୁଧ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ଖାଏନା । ସେଥିରେ ବା ତୁମର ପରିଶ୍ରମ କ'ଣ ? ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟ ଫଳ ହେଇଗଲେ ତା'ର ଚଳିଯିବ । ମୋରି ପାଇଁ ଯାହା ଟିକେ ପରିଶ୍ରମ ପଡ଼ିବ । ଦେହଟା ଯେମିତି ଲମ୍ବାଚଉଡ଼ା, ଖାଇବାଟା ଯେବେ ସେମିତି ନ ହୁଏ - (ସେ ହୋ ହୋ ହସି ଉଠିଲେ)

ପ୍ରୀତି - ରାକ୍ଷସ ତ ଆପଣ ଆଉ ନୁହନ୍ତି ?

ମହାପାତ୍ର - ଜାଣିଲ ନୂଆବୋହୂ, ରାକ୍ଷସ ନ ହେଲେ ବି ଆଠଟି ଅଣ୍ଡାର ଆମ୍‌ଲେଟ୍ -

ସୁବ୍ରତ - (ହସି ହସି) ମୋଟେ ଆଠଟା ତ । ପ୍ରୀତି ବଡ଼ ବଡ଼ ଅଣ୍ଡା ବାଛି ଡଜନେ ଅଣ୍ଡାର ଆମ୍‌ଲେଟ କରି ଆଣ ତ । ମିଲଟାରୀ ଲୋକକିନା... (ସେ ରସିକତା କରି ହସିଉଠିଲେ) ।

ମହାପାତ୍ର - ଡରିବାର କାରଣ ନାହିଁ ନୂଆବୋହୂ । ମିଲିଟାରୀ ଲୋକ, ହଜମ ହୋଇଯିବ । ବେଶ୍, ଡଜନେ ଅଣ୍ଡାହିଁ କରନ୍ତୁ । ଆରେ, ମୁଁ ଯେ ବସି ଗପିବାରେଲାଗିଲି, ଏଇପାଖ ବାରଣ୍ଡାରେ ଗଲେ ବାରଥରୁମ୍‌ଟା ତ ? ନାଁ, ଏ ଅବେଳରେ ଆଉ ଗାଧୋଇବି ନାହିଁ । ପୋଛିପାଛି ଟିକେ ହେଇପଡ଼ିବି ଖାଲି । ଆ ବେବି ।

ସୁବ୍ରତ - ପ୍ରୀତି....

ମହାପାତ୍ର - ଦରକାର ନାହିଁ, ମୁଁ ତ ସିଧା ଚାଲିଯିବି !

(ବିସ୍ମୟକର ଭାବରେ କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ ମହାପାତ୍ର ଟାଉଏଲଟା ଧରି ଡାହାଣ ପାଖ ଦରଜା ଦେଇ ଖଞ୍ଜା ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ତାଙ୍କର ପଛେ ପଛେ ବେବି ।)

ସୁବ୍ରତ - (ଅସହାୟ ଭାବେ) ପ୍ରୀତି !

ପ୍ରୀତି - ତୁମେ କ'ଣ ପାଗଳ ହୋଇ ଗଲଣିନା କ'ଣ ? ଘରେ କିଛି ନାହିଁ ଜାଣି ବି ତୁମେ ଖାଲି ଚା'ତ ନୁହେଁ, ଅଧମଗେ କଫି, ଫଳର ପ୍ଲେଟ- ଦୁଧ- ବାରଟା ଅଣ୍ଡା...

ସୁବ୍ରତ – କ'ଣ କରାଯିବ ପ୍ରୀତି ?

ପ୍ରୀତି – କୋଉ ପୂରବୀଙ୍କର ଏ – କୋଉ ପୂରବୀ ? କେବେ ତ ନାଁ ଗନ୍ଧ ବି ମୁଁ ଶୁଣିନି ।

ସୁବ୍ରତ – ପରେ ଶୁଣିବ । ପ୍ରୀତି – ଆଗ... । ମୋ ମାନ ତଳେ ପଡ଼ିଯିବ । ଦିନେ ନାହିଁ କାଳେ ନାହିଁ – କୌଣସିମତେ, କୌଣସି ମତେ ତୁମେ-

ପ୍ରୀତି – ଘରେ ଦୁଧଗୁଣ୍ଡ ଅଛି । ଚା' ତିନିକପ୍ କରି ପଠାଇ ଦେଉଛି । ସବୁ କିଣି ଆଣିଦିଅ, ଯାହା କରିବାର କରିଦେବି ।

(ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ ପ୍ରୀତି । ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଓଦା ମୁଣ୍ଡରେ ପଶି ଆସିଲା ବେବି)

ବେବି – ବାପା କହିଲେ ମୁଣ୍ଡଟା ମୋର ଭଲ କରି କୁଣ୍ଡାଇ ଦିଅ – ଖୁବ୍ ଧୂଳି ଜମିଛି ।

ସୁବ୍ରତ – ଆ... (ବେବିର ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଉ କୁଣ୍ଡାଉ) ଆରେ, ଏତେ ଛୋଟ ଛୋଟ ବାଳ ରଖିଚୁ... ବାପା ମିଲିଟାରୀ ଲୋକକିନା । ଆରେ, ବେବି, ତମେ ସମସ୍ତେ ତ ଆସିଲ ଆଉ – (କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍ ମହାପାତ୍ର ମୁହଁ ହାତ ଧୋଇ ସାରିଫେରି ଆସିଲେ ।)

ମହାପାତ୍ର – ଆଃ, ସାରାଦିନର କ୍ଳାନ୍ତି ପରେ ଟିକେ ମୁହଁ ହାତ ଧୋଇଦେଲେ କି ଆରାମ ସୁବ୍ରତବାବୁ । ଦିନର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କାମସରିଗଲା । ହୁଁ ବେବି ଗାଡ଼ିକି ଚାଲ-

ସୁବ୍ରତ – ଗାଡ଼ିକି ?

ବେବି – ଖାଇବାନି ବାପା ?

ମହାପାତ୍ର – ଭୋକ କଲାଣି ?

ବେବି – ଏତେବେଳ ହେଲାଣି, ତମେ କହୁଚ ଭୋକ କଲାଣି ?

ମହାପାତ୍ର – ଆରେ ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ପରେ ତ ଆମେ 'ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍'ରେ ପହଞ୍ଚିଯିବା । ମଝିରେ ଖାଲି ମହାନଦୀର ଫେରିଟା ।

ବେବି – ଦି'ଘଣ୍ଟା ବାପା ?

ସୁବତ୍ର – ନାଁ ନାଁ ସେ ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ଅପେକ୍ଷା କରିବକାହିଁକି ? ଭାରି ଭୋକ ଲାଗୁଛି ବେବି, ନା ?

ବେବି – ଭାରି ନୁହେଁ, ଆଉ କ'ଣ ମିଛରେ କହୁଛି ?

ସୁବ୍ରତ – (ହସିଲେ)

ମହାପାତ୍ର – ଭାରି କ୍ଷଣରାଗି । ଠିକ୍ ତା' ବୋଉପରି ।ଆଚ୍ଛା ଠିକ୍ ଅଛି (ହଠାତ୍ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ଯେମିତି) ଆରେ ବେବି, ପିଉସୀ କଥା ତ ଏକଦମ ଭୁଲିଯାଇଛେ, ଯା ଯା ତୁ ଗାଡ଼ିକି ପଳା, ଗାଡ଼ିକି ପଳା ।

ବେବି – ପିଉସୀ ପାଇଁ ମୁଁ ତେବେ କଫି ନେଇଯାଉଛି ବାପା । (କ୍ୟାପଟେନ ମହାପାତ୍ର ସମ୍ମତିସୂଚକ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଲେ – ବେବି ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା)

ମହାପାତ୍ର - ଜାଣିଲେ ସୁବ୍ରତବାବୁ, ଆଜି ଯଦି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଘରେ ମୁହଁ ନ ମାରି ଏ ବାଟେ ଚାଲିଯାଇଥାନ୍ତି ନା- କିଏ ଜାଣେ, ଆଉ ଜୀବନରେ ଦେଖା ହୋଇଥାନ୍ତା କି ନାହଁ । ସତେ ମୁଁ ଭାରି ଅନ୍ୟାୟ କରିଥାନ୍ତି । ଖାଲି ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ନୁହେଁ, ପୂରବୀଙ୍କ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ଅନ୍ୟାୟ ହୋଇଥାନ୍ତା ମୋର ।

ସୁବ୍ରତ - ପୂରବୀ... ?

ମହାପାତ୍ର - ଆରେ ପୂରବୀଙ୍କ ଆଗରେ ଆପଣ ତ ମଣିଷ ନୁହଁନ୍ତି, ଦେବତା ସତେ ଆପଣ ବି ସେମିତି ଲେଖନ୍ତି ?

ସୁବ୍ରତ - ନାଁ ନାଁ, କ'ଣ ବା ମୁଁ ଲେଖେ ।

ମହାପାତ୍ର - କଣ କହିଲେ, ଆପଣ ଲେଖନ୍ତି ନାହିଁ ? ଆପଣଙ୍କ ଲେଖା ଯିଏ ପଢ଼ିଛି ନା-- ?

ସୁବ୍ରତ - ନୂଆ ବହିଟା ମୋର ଦେଖିଚନ୍ତି ?

ମହାପାତ୍ର - ନାଁ ତ ।

ସୁବ୍ରତ - ବସିଥାନ୍ତୁ, ମୁଁ ନେଇ ଆସୁଛି ।

ମହାପାତ୍ର - ଠିକ୍ ଅଛି, ପରେ ମୁଁ ଦେଖିନେବି ।

ସୁବ୍ରତ - ମାନେ ହଁ ମୁଁ ଟିକେ ଭିତରୁ..

ମହାପାତ୍ର - ଠିକ୍ ଅଛି, ଠିକ୍ ଅଛି । ନୂଆବୋହୂ ଯାହା କରିଥିବେ ସେଇ ଯଥେଷ୍ଟ ।

ସୁବ୍ରତ - ନାଇଁ ଯେ -

ମହାପାତ୍ର - କିଛି ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କାରଣ ନାହିଁ, ବସନ୍ତୁ ନା- ଜାଣନ୍ତି ସୁବ୍ରତ ବାବୁ ପୂରବୀ କ'ଣ କରନ୍ତି ?. ଆପଣଙ୍କର ବହି ବାହାରିଚି କି ନାହିଁ, କିଣିଆଣି, ସବୁଗୁଡ଼ାକ ମୋ ଆଗରେ ଟିକିନିଖି କରି ପଢ଼ନ୍ତି ।

ସୁବ୍ରତ - ସତେ !

ମହାପାତ୍ର - ଅବଶ୍ୟ କେତେକ ମୁଁ ଶୁଣେ, କେତେ ଶୁଣେ ନାହିଁ । ଶୁଣେ ନାହିଁ ବୋଲି ତାଙ୍କ ପାଖରେ କହିବାର ଯୁ ନାହିଁ । ସେ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ମୁଁ ହୁଏତ ରାସ୍ତା ତିଆରି କି ପୋଲ ତିଆରି କଥା ଭାବୁଥାଏ କିନ୍ତୁ ହୁଁ ମାରିବାରେ ଭୁଲ ହୁଏନା ମୋର...

ସୁବ୍ରତ - (ଠୋ ଠୋ ହସି ଉଠିଲେ) ବେଶ୍ ତ ଠକନ୍ତି ଆପଣ !

ମହାପାତ୍ର - ଉପାୟ ନାହିଁ । ତା ବୋଲି କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିଭାକୁ ମୁଁ କ୍ଷୁଣ୍ଣ କରିନି କେବେ । ଆପଣଙ୍କର ଯେଉଁ ପ୍ରତିଭା ନା... (ଘଣ୍ଟାରେ ଆଖି ପଡ଼ିଗଲା) । ଛିଡ଼ା ହୋଇଯାଇ ପାଟିକରି) ବେବି - ବେବି - ଆରେ ମହାନଦୀର ଫେରି ଯେ ପାଇବା ନାହିଁ, ସାଢ଼େ ଛ'ରେ ବନ୍ଦ । ମାଇଁକି କହ ଯେତିକି ହେଲା ସେତିକି - ଅନ୍ତତଃ କଫିଟା ତ ହେଇଥିବ !

ସୁବ୍ରତ - କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲୋକ ଆପଣ । ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେମିତି ହଠାତ୍, ଉଠି ଛିଡ଼ା ହେଲେଣି ସେମିତି ହଠାତ୍ ।

ମହାପାତ୍ର - ଉପାୟ ନାହିଁ, ତିରିଶ ମିନିଟ୍ ଭିତରେ ସବୁ ସାରି ନଇକୂଳେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ - ନଇଲେ -

ବେବି - (ରୁମାଲରେ ପୁଳାଏ ଅଣ୍ଡା ଧଣି ପଶିଆସିଚି ।) ବାପା - ଆମକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ ମାଇଁ ମୋଟେ ରାଜି ନୁହଁନ୍ତି । ହେଲେ ମତେ କ'ଣ ମାଇଁ ପାରିବେ, ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ ବାରଟାଯାକ ଅଣ୍ଡା, ମୁଁ ଛଡ଼େଇ ଆଣିଛି ।

ମହାପାତ୍ର - ଭଲ କରିଚୁ । ଆମଲେଟ ପଛେ ନ ହେଲା, କଞ୍ଚା ଅଣ୍ଡାରେ ମୋର କାମ ଚଳିଯିବ ।

ପ୍ରୀତି - (ପଶିଆସିଲେ । ଟ୍ରେରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଫଳ ଆଉ କଫି) କ'ଣ ଏସବୁ ହଉଚି ? ଅଣ୍ଡାଟା ଆମ୍‌ଲେଟ କରିବାକୁ ବି ଦେଲେନି ।

ସୁବ୍ରତ - (ବିସ୍ମିତ ଅଥଚ ନିର୍ବୋଧ ଭାବରେ) ପ୍ରୀତି !

ମହାପାତ୍ର - ତେମେ ଭାରି ସ୍ମାର୍ଟ ନୂଆବୋହୂ । ଆରେ ଏତେ ଫଳ କ'ଣ ହେବ - ଠିକ୍ ଅଛି । ଆରେ ବେବି, ବ୍ୟାଗରେ ପୁରା ଗାଡ଼ିଯାକ ବସିବସି ଖାଇବୁ । ଦେଲ ନୂଆବୋହୂ, କଫିଗୁଡ଼ାକ କପ୍‌ରେ ଢ଼ାଳିଦେଲ । ଆଚ୍ଛା ଆଚ୍ଛା ମୁଁ ନିଜେ ତିଆରି କରିଦେଉଛି । (କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ ମହାପାତ୍ର - କଫି ତିଆରି କରି) ତମେ ନିଅନା କପେ ନୂଆବୋହୂ । ବେବି, ଯା ଡ୍ରାଇଭରକୁ କହିବୁ ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାର୍ଟ କରିବ । (ବେବି ଚାଲିଗଲା । ଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖି) ଆଉ ରହିଲା ପଚିଶ ମିନିଟ୍, ଆଚ୍ଛା ଅପାର କଫି... ?

ପ୍ରୀତି - ଗାଡ଼ିକୁ ପଠାଇ ଦେଇଛି ।

ମହାପାତ୍ର - (କଫି ଖାଇ) ନୂଆବୋହୂ, ଚମତ୍କାର ହେଇଛି କଫିଟା । ସମ୍ଭବତଃ ଏଇ ବାଟରେ ଫେରିପାରେ । ଯଦି ଫେରେ ନିଶ୍ଚୟ ଦିନେ ଏଠି ଅଟକିବି । ଆଚ୍ଛା ନମସ୍କାର ସୁବ୍ରତ ବାବୁ ! (କ୍ୟାପଟେନ ମହାପାତ୍ର ଝଡ଼ ପରି ବାହାରି ଯାଉଥିଲେ)

ସୁବ୍ରତ - ଆଚ୍ଛା କ୍ୟାପଟେନ୍ ମହାପାତ୍ର ! ଅନେକ କଥା ତ କହିଲେ, ପୂରବୀଙ୍କ କଥା ତ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରୀତି - ବେବିଙ୍କୁ ଆଣିଲେ, ତାଙ୍କୁ ବି ତ ନେଇ ଆସି ପାରିଥାନ୍ତେ ?

ମହାପାତ୍ର - ତିନି ବର୍ଷ ହେଲା, ପୂରବୀ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି..

ସୁବ୍ରତ - ପୂରବୀ.... ?

ମହାପାତ୍ର - ମାଡ୍ରାସ୍‌ରେ ଗୋଟାଏ କାର ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟରେ ... (ଫାଟକ ପାଖେ କାର ଷ୍ଟାର୍ଟର ଶବ୍ଦ ହେଲା... ମହାପାତ୍ର ବାହାରିଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶବ୍ଦ ସେଇପରି ରହିଥାଏ ।) ଆସିଲାବେଳେ ଭାବି କରି ଆସିଥିଲି ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ କହିବି ବୋଲି ପୁଣି ଭୁଲି ଯାଉଛି । ଆକ୍‌ସିଡେଣ୍ଟରେ ପୂରବୀ ହସ୍ପିଟାଲରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି... ଦିନେ ଏମିତି ସଞ୍ଜରେ ପାଖରେ କେହିତ ନଥାନ୍ତି, ମତେ ଡାକି କହିଲେ "ଥରେ ସୁବ୍ରତଙ୍କୁ ଖବର ଦେଇ ପାରିବ ? ଯଦି ସମ୍ଭବ ନ ହୁଏ, ଆଉ ଯଦି ମୁଁ ନ ବଞ୍ଚେ - ତାଙ୍କୁ କହିବ ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଟି ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିଲି, ତା'ର ଅସମ୍ମାନ ସେ ଯେପରି ନ କରନ୍ତି" - ଆଃ, ଗୋଟିଏ ଦାୟିତ୍ୱରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଗଲି । (କାର୍‌ରେ ହର୍ଣ୍ଣ ବାଜିଲା) ଆଚ୍ଛା ସେ ତେବେ (ସେ ଝଡ଼ପରି ବାହାରିଗଲେ । ସୁବ୍ରତ ନିଷ୍ପଳକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଗାଡ଼ି ହର୍ଣ୍ଣ କରି ଦୂରକୁ ଆଗେଇଗଲା) ।

ପ୍ରୀତି - ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲୋକ ଏ ମହାପାତ୍ରବାବୁ ! ହେଲେ ଭାରି ଅମାୟିକ ଲୋକ, ପାଞ୍ଚମିନିଟ ଭିତରେ ଘରଟାକୁ ଆପଣାର କରିନେଲେ । ହଇଏ, କେବେତ ମତେ କିଛି କହିନା, କୋଉ ପୂରବୀ ଏ ? ଶୁଣୁଛ, କ'ଣ ପରା ପଚାରୁଛି ?

ସୁବ୍ରତ - ଏଁ, କ'ଣ ପଚାରିଲ ?

ପ୍ରୀତି - କହିଲି ପରା କୋଉ ପୂରବୀ ?

ସୁବ୍ରତ - ପୂରବୀ ମୋର ସହପାଠିନୀ ।

ପ୍ରୀତି - ଓ -

ସୁବ୍ରତ - (ସମ୍ମୋହିତ ଭାବରେ) ସହପାଠିନୀ - ସଙ୍ଗିନୀ - ମାନସୀ - ବାନ୍ଧବୀ । ଭଲପାଇବାର ଯେଉଁ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ନାରୀପୁରୁଷକୁ ମହୀୟାନ କରେ, ସେଇ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ମୋର ଜୀବନପାତ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଜାଣ, ଥରେ ରାଜଘାଟ ରାସ୍ତାରେ ଇଇଉକାଲିପଟାସ ଏଭିନୟୁରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ କ'ଣ ସେ ମୋତେ କହିଲେ - କହିଲେ "ସୁବ୍ରତ ତୁମେ ଲେଖାଲେଖି କର ।"

ପ୍ରୀତି - କାହିଁକି, ତାଙ୍କୁ ତୁମେ ବିଭା ହେଲନି ?

ସୁବ୍ରତ - ଅନେକ ହବା କଥା ନ ହୋଇ ରହିଯାଏ ପ୍ରୀତି । ଛାଡ଼...

ପ୍ରୀତି - (ଅଭିମାନରେ)ଛାଡ଼ ନା ଛାଡ଼ । ଆଗରୁ ମତେ କ'ଣ ଏକଥା କହିଥିଲେ... ?

ସୁବ୍ରତ - ଜୀବନର ବାସ୍ତବତାରେ ସ୍ୱପ୍ନର ଆବେଗକୁ ମିଶାଇ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ମୁଁ କେବେ ଚାହିଁ ନ ଥିଲି ପ୍ରୀତି ।

ପ୍ରୀତି - ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଏତେ ମମତା, ଅଥଚ ମୁଁ ତ ଏ ଘରକୁ ଆସିଲିଣି ଆଠବର୍ଷ ହେଇଯିବ । ଖଣ୍ଡେ ବି ଚିଠି, ଟିକିଏ ବି ଖବର କେହି କାହାକୁ ?

ସୁବ୍ରତ - ନାଁ । ଉଭୟ ଆମେ ଉଭୟକୁ ଭଲପାଉଥିଲୁ । ତେଣୁ କେହି କାହାର ସୁଖର ସଂସାରରେ ଆଲୋଡ଼ନ ଆଣିବାକୁ ଚାହିଁନୁ । ଜାଣ ପ୍ରୀତି ଆମ ଶେଷ ସାକ୍ଷାତର ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତ .. ହଠାତ୍ ଆଜି ସବୁ ମନେପଡ଼ିଯାଉଛି । କ'ଣ ଗୋଟାଏ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବେଶୀ ରାତି ଯାଏ ପଢୁଥିଲି... କାହାର ପାଦଶବ୍ଦରେ ବହିରୁ ଆଖି ତୋଳି ଦେଖେ ତ ଆଗରେ ପୂରବୀ - ଅଧରାତିରେ ଏକୁଟିଆ ମୋ ଘରେ ।

ପ୍ରୀତି - ସତେ ?

ସୁବ୍ରତ - ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ? ଟେବୁଲ ଉପରେ ବସି ସିଧାସଳଖ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ମୋତେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ - ସୁବ୍ରତ ! ଭଲପାଇବା ଗୌରବର ବିଷୟ ନ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ପାପ ତ ନୁହେଁ । ଚାଲ ଆମେ ବିବାହ କରିବା ।"

ପ୍ରୀତି - କ'ଣ କହିଲ ତୁମେ ?

ସୁବ୍ରତ - ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥିଲି । ତଥାପି ଉତ୍ତର ଦେଲି । "ଭଲ ପାଇବା ଭିତରେ ଦେହର ବିବାହକୁ ନ ମିଶାଇଲେ ଅନୁରାଗ କ'ଣ କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କରୁଚ ?"

ପ୍ରୀତି - ପୂରବୀ କ'ଣ କହିଲେ ?

ସୁବ୍ରତ - ନିଃଶବ୍ଦରେ ଯେମିତି ଆସିଥିଲେ ସେମିତି ଉଠି ଚାଲିଗଲେ । ସେଇ ଶେଷ ଦେଖା । ତା'ର ଅନେକଦିନ ପରେ ତାଙ୍କର ବିବାହର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କଠାରୁ ପୋଷ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାକେଟ ପାଇଥିଲି ।

ପ୍ରୀତି – ଓ, ସେଇ ଯେଉଁ ପ୍ୟାକେଟ କଥା ମହାପାତ୍ରବାବୁ କହୁଥିଲେ ନାଁ ? କ'ଣ ଥିଲା ସେଥିରେ ?

ସୁବ୍ରତ –ଛୋଟ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି "ଜୀବନର ବାସ୍ତବତାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ତୁମେ ଆଗଭର ହୋଇପାରିଲ ନାହିଁ ସୁବ୍ରତ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଭଲପାଇବା ନେଇ ଅଭିନୟ କରିପାରିବି ନାହିଁ । ଏଇ ଆମର ଶେଷ ସୁବ୍ରତ । ଅନେକ ଦିନୁ, ଆମର ପରିଚୟ ହେଲା ଦିନଠାରୁ ତୁମକୁ କିଛି ଉପହାର ଦେବାକୁ ଭାବୁଥିଲି । ସାରା ଜୀବନ ଯଦି ମୁଁ ତୁମ ପାଖରେ ରହିପାରନ୍ତି ତୁମକୁ ସାହିତ୍ୟରେ ସ୍ରଷ୍ଟା କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିବାରେ ମୁଁ ସର୍ବସ୍ୱ ଢାଳି ଦେଉଥାନ୍ତି । ତା'ହେଲାନି । ମୋ ସ୍ମୃତି ତୁମ ପାଖରେ ମୁଁ ଛାଡ଼ିଯିବାକୁ ଚାହେଁ । ଏଇ କଲମଟି ତୁମ ପାଖକୁ ପଠେଇଲି । ମୋର ଏଇ କଲମଟି ଧରି ତୁମେ ବରାବର ଲେଖିବ ।"

ପ୍ରୀତି – କୋଉ କଲମ ?

ସୁବ୍ରତ – ସେଇ ଗାଢ଼ ନେଳୀ ରଙ୍ଗର କଲମ – ତୁମେ କ'ଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନା ପ୍ରୀତି, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଲେଖେ ସେଇ କଲମ ଧରି ଲେଖେ । ସେଇ ଅଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରେରଣାରେ ସାହିତ୍ୟରେ ଜୀବନ ମୋର ସାର୍ଥକ ହୋଇଛି । (ହଠାତ୍ ପ୍ରୀତି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିଉଠିଲେ) ଏଁ କ'ଣ ହେଲା ?

ପ୍ରୀତି – ସେ କଲମ ଆଉ ନାହିଁ ।

ସୁବ୍ରତ – ଏଁ ନାହିଁ ?

ପ୍ରୀତି – ସେ କଲମ ମୁଁ ଘନଶ୍ୟାମବାବୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦେଇ...

ସୁବ୍ରତ – (ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ) ପ୍ରୀତି !

ପ୍ରୀତି – କୁହ ତ ମତେ, କ'ଣ ଆଉ କରିଥାନ୍ତି ମୁଁ । ଘରେ କୁଣିଆ... ତୁମେ ତ ବରାଦ କରି ଦେଇଗଲ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ .. କଫି...ଫଳ... ଅଣ୍ଡା..

ସୁବ୍ରତ – (ବ୍ୟଥାଭରା କଣ୍ଠରେ) ତୁମେ ସେଇ କଲମକୁ ନେଇ...

ପ୍ରୀତି – ମୁଁ ଘନଶ୍ୟାମ ବାବୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦଶଟା ଟଙ୍କାମାଗିଲି । କହିଲି 'ମୋ କାଚ ପଟେ ବନ୍ଧା ରଖି..' ସେ କହିଲେ 'କାଚ ମୋର କ'ଣ ହେବ... ତୁମ ବାବୁ ଯେଉଁ ନେଳି କଲମଟାରେ ଲେଖନ୍ତି... ସେଇଟାକୁ ଯଦି.... ମଝିଆଁ ପୁଅ କହିଥିଲା ସେମିତି କଲମଟାରେ ତାର ଭାରି ଆଶା ତେଣୁ ଯଦି ବିକି ଦିଅନ୍ତ..."

ସୁବ୍ରତ – ପ୍ରୀତି !

ପ୍ରୀତି – କୁହତ ଭଲା, ମୋର ଅନ୍ୟ କ'ଣ ଆଉ ଉପାୟ ଥିଲା ? (ପ୍ରୀତି ସୁବ୍ରତଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ । ଆଖିରେ ସୁବ୍ରତଙ୍କର ଲୁହ).. ମତେ କ୍ଷମା କର... ତମ ପାଦ ଧରୁଛି... ମତେ କ୍ଷମାକର ।

ସୁବ୍ରତ – (ଆହତ କଣ୍ଠରେ) – ଉଠ ପ୍ରୀତି, ତୁମେ ଠିକ୍ କରିଚ, କିଛି ଭୁଲ କରିନା ।

(ସୁବ୍ରତଙ୍କର ଶ୍ୱାସ ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା ପରି ମନେ ହେଲା । ସେ ଉଠିଯାଇ ବାଁ ପାଖର ଝରକାଟା ଖୋଲିଦେଲେ । ସେହି ଦିଗରୁ ପୁଣି ଭାସିଆସିଲା ଘନଶ୍ୟାମବାବୁଙ୍କ ମଝିଆଁ ପୁଅ ବଜାଉଥିବା ବଂଶୀରେ ପୂରବୀର ଝଙ୍କାର ।)

(ଯବନିକା)

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ତରମୂଳକ :

୧. ସୁବ୍ରତ କି ଚାକିରି କରନ୍ତି ?
୨. ସୁବ୍ରତଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କ'ଣ ?
୩. ପ୍ରୀତି କାନିରେ କି ଜଳଖିଆ ଧରି ଆସିଥିଲେ ?
୪. କେଉଁ ଜିନିଷ ଭିତରେ ରଖିଦେଇ ଆସେ ବୋଲି ପ୍ରୀତି ସୁବ୍ରତଙ୍କୁ କହିଲେ ?
୫. କାର୍‌ରୁ କିଏ ଓହ୍ଲାଇ ସୁବ୍ରତଙ୍କଘର ଆଡ଼କୁ ଆସିଲେ ?
୬. ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କ'ଣ ?
୭. ମହାପାତ୍ର କେଉଁଠାରେ ଘର କରିଛନ୍ତି ?
୮. ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଝିଅର ନାଁ କ'ଣ ?
୯. ପିଉସୀଙ୍କ ପାଇଁ କ'ଣ କରିବାକୁ ମହାପାତ୍ର ବେବିକୁ କହିଲେ ?
୧୦. ମହାପାତ୍ର କେଉଁଠାରୁ କାର ଡ୍ରାଇଭିଂ କରି ଆସୁଥିଲେ ?
୧୧. ମାଡ୍ରାସ୍‌ରୁ ରାଉରକେଲା ମହାପାତ୍ର ସାଧାରଣତଃ କେଉଁଥିରେ ଯାଆନ୍ତି ?
୧୨. କଟକରେ ସୁବ୍ରତଙ୍କ କଥା ତାଙ୍କର କାହିଁକି ମନେ ପଡ଼ିଲା ?
୧୩. ବେବିର ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳର ଖାଦ୍ୟ କ'ଣ ଥିଲା ?
୧୪. 'ଭାରି କ୍ଷଣରାଗି ! ଠିକ୍ ତା ବୋଉପରି' ଏକଥା କିଏ କହିଛନ୍ତି ?
୧୫. ସେ ପଢ଼ିଲା ବେଳେ ମୁଁ ହୁଏତ ରାସ୍ତା ତିଆରି କି ପୋଲ ତିଆରି କଥା ଭାବୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ ହୁଁ ମାରିବାରେ ଭୁଲ ହୁଏନା ମୋର - ଏହି ଉକ୍ତିରେ 'ସେ' କାହା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ?
୧୬. ପୂରବୀ କାହା ଆଗରେ ବହିଟିକୁ ଟିକିନିଖି କରି ପଢ଼ନ୍ତି ?
୧୭. ପୂରବୀ କାହାକୁ ଦେବତା ସଦୃଶ ଦେଖୁଥିଲେ ?
୧୮. 'ବେବିଙ୍କୁ ଆଣିଲେ, ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଆସିପାରିଥାନ୍ତେ' - ଏକଥା କିଏ କହିଛନ୍ତି ?
୧୯. କିଏ ମାଡ୍ରାସର ଗୋଟିଏ କାର୍ ଆକ୍ସିଡେଣ୍ଟରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ?
୨୦. ସୁବ୍ରତଙ୍କୁ କି ଖବର ଦେବା ପାଇଁ ପୂରବୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ?
୨୧. 'ପୂରବୀ ମୋର ସହପାଠିନୀ' - ଏହା କାହାର ଉକ୍ତି ?
୨୨. ବିବାହର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ ପୂରବୀ ସୁବ୍ରତଙ୍କ ପାଖକୁ ପ୍ୟାକେଟରେ କଣ ପଠାଇଥିଲେ ?
୨୩. ସୁବ୍ରତ କେଉଁ ରଙ୍ଗର କଲମରେ ଲେଖୁଥିଲେ ?
୨୪. କଲମଟି ବିକିଦେଇଥିବାରୁ କିଏ କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ ?
୨୫. ଘନଶ୍ୟାମବାବୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ କ'ଣ ଦେବାକୁ କହିଲେ ?

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

୧. 'ଫଲ୍‌ଗୁ' ଏକାଙ୍କିକାକୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଅଭିନୟ କର ।
୨. ମାମୁଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ଜନ୍ମଦିନର ଉପହାରଟି ତୁମ ଅଗ୍ରଗତିରେ ପ୍ରେରଣା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସାଙ୍ଗ ନିକଟକୁ ପତ୍ର ଲେଖ ।

◆